

Push-pull

Porini - potegni

Filmi

napisal: M. Intibar

fotografija: M. Intibar

Fotografi se vedno jezimo, da je premalo svetlobe. Pri fotografiranju z negativnim filmom si pomagamo tudi z 200 ali celo s 400 ASA filmi, pa je kakovost posnetka še vedno zadovoljiva. Veliko vaših vprašanj se glasi, kako je s tem pri diapozitivnih filmih? Diapozitivni filmi z občutljivostjo 200 ASA so imeli vedno občutno slabšo reprodukcijo barv in kontrasta in veliko večje zrno od filmov z občutljivostjo 100 ASA, zato se teh filmov hobi fotografi izogibamo. Film KODAK Ektachrome E200 je takoj po prvih preizkusih postal priljubljen med fotoreporterji. Občutljivost 200 ASA, majhno zrno, barvitost, kontrast in priporočena možnost tehnike razvijanja push-pull do 1000 ASA so ga dvignili nad konkurenco. Toda, ali je film zanimiv tudi za hobi fotografe? Ali je primerljiv s filmi občutljivosti 100 ASA? Kaj nam prinese postopek razvijanja push-pull? Na ta in druga vaša vprašanja boste dobili odgovor v tem članku.

Zanimanje za diapozitivne filme 200 ASA ste pokazali po objavi članka v slovenski reviji o fotografiji. Nekateri ste bili nad informacijo o filmu E200 tako navdušeni in prepričani, da vam nikakor nisem mogel dopovedati, da se zrnatost filma E200 ne more primerjati s filmom 100 ASA istega proizvajalca in da push-pull razvijanje doprinese k slabši kakovosti posnetka.

Kratko predstavitev filma sem prebral tudi sam. Med drugim je pisalo: "Pri nominalni osvetlitvi je zrno tako dobro kot pri filmih 100 ISO, perfektno pa film prenese push tudi do +3 zaslonke."

Ali sem vas do sedaj učil krivo vero o filmih ali v članku nekaj ne "štima", ali pa so zares tako izboljšali tehnologijo izdelave filma? In res. Dve strani pred tem člankom sem zasledil zapis priznanega fotografa in strokovnjaka za razvijanje diapozitivnih filmov Staneta Klemenca o postopku razvijanja push-pull. Med drugim je zapisal da ima push za tri zaslonke nesprijemljivo kakovost. Torej v dveh člankih izključujoči si trditvi.

Kljub temu je bilo še vedno veliko vprašanj glede filma E200 in push-pull razvijanja, saj ste vsi veselo fotografirali športne posnetke za naš natečaj. Zato sem se odločil preizkusiti film Ektachrome E200 in push-pull razvijanje.

PRIMERJAVA FILMOV IN PUSH-PULL RAZVIJANJA

Zgornja fotografija je posneta s filmom E100SW, srednja s E200. Ker ni bil posnet isti motiv, je skoraj nemogoče ugotoviti razliko med filmoma. Šele pri večji povečavi bi opazili razliko v zrnatosti in če bi posneli isti motiv z obema filmoma, razliko v reprodukciji barv. Vendar bi bila ta zanemarljivo majhna. Prav v reprodukciji barv so s filmom E200 naredili velik korak naprej. Spodnji posnetek sem posnel s filmom E200 in osvetljeval kot 400 ASA. Zaradi podaljšane razvijanja je posnetek pridobil na barvnem kontrastu, zrnatosti, v izrazito svetlih tonih pa je slika popolnoma brez risbe.

KODAK EKTACHROME E200

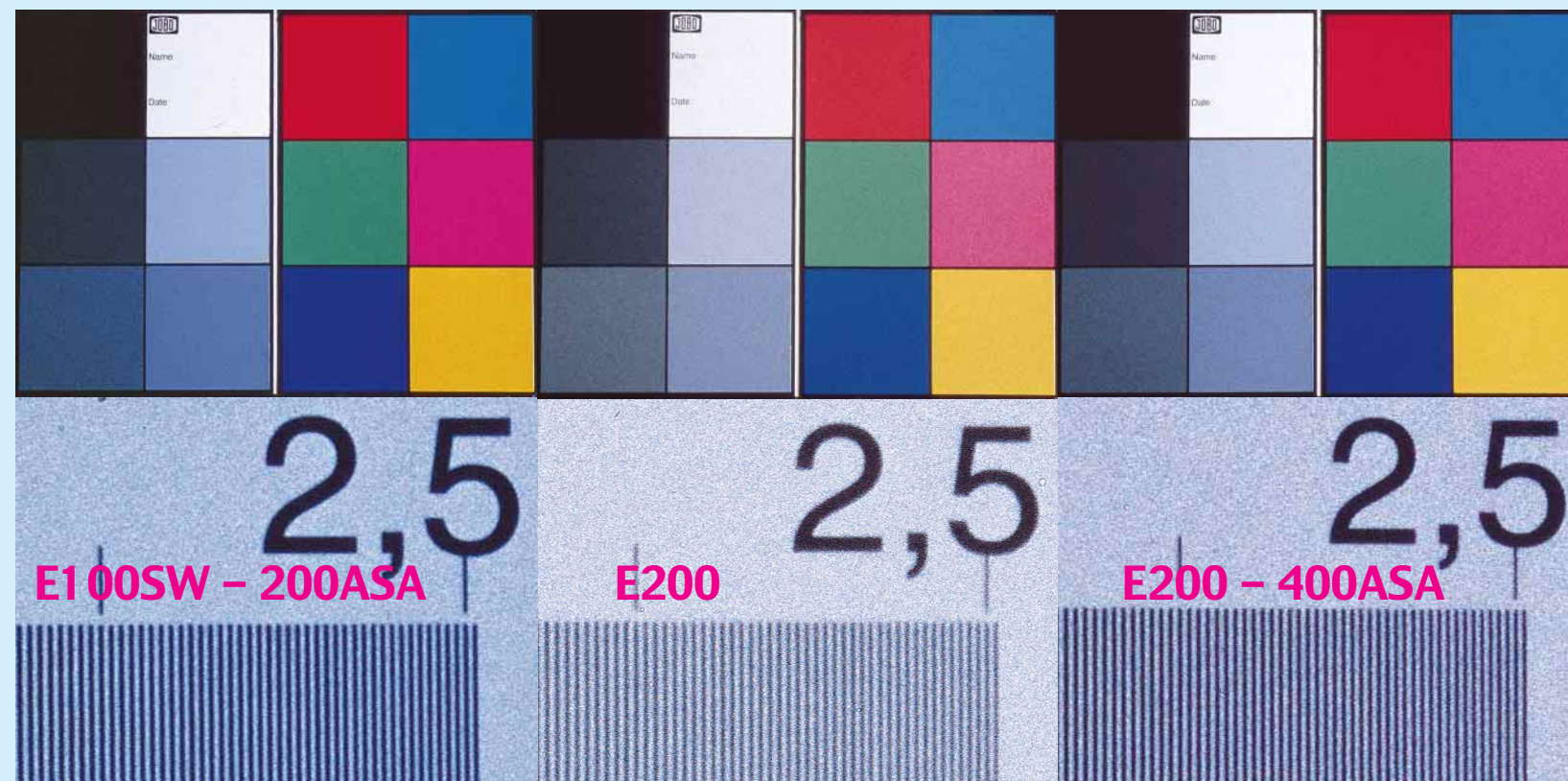
Iz izkušenj vem, da je bila izbira večine fotografov kakovostnega diapozitivnega filma med filmi občutljivosti 200 ASA vedno na strani kodakovih filmov. S tem filmom pa so pri Kodaku naredili še korak naprej. Barvni zapis, kontrast in zrnatost so veliko boljši kot pri njegovih predhodnikih (EPD in PRD) in konkurenčnih filmih. Posnetki se šele pri podrobnejšem pregledu barvnega zapisa razlikujejo od tistih, posnetih s filmom E100SW. Prvič se mi je zgodilo, da brez povečevalne leče nisem opazil razlike v zrnatosti filma in barvnega zapisa med posnetkoma, posneta s filmom 100 in 200 ASA.

BARVNI ZAPIS

Če fotografiramo s filmom E200 kot 200 ASA, dobimo zares odlične barvne reprodukcije, primerljive s filmom 100 ASA. Šele pri bolj natančnem pregledu posnetkov se zaradi manjšega zrna in boljšega kontrasta pri filmu 100 ASA opazi, da barvni zapis na filmu E200 ni tako izrazit. Kljub temu lahko rečem, da je barvni zapis odličan.

ZRNATOST

Kadar sem prej primerjal filma 100 ASA in 200 ASA, sem že na oko videl razliko med njima. Tokrat se mi je prvič zgodilo, da sem to razliko opazil šele s povečevalnim steklom. Tudi povečave velikosti 30 X 40 centimetrov zadovoljujejo

PRIMERJAVA FILMOV IN PUSH-PULL RAZVIJANJA

Leve slike sem posnel na film E100SW in osvetljeval kot 200 ASA. Srednje slike sem posnel na film E200 in osvetljeval na 200 ASA. Desne slike slike sem posnel na E200 in osvetljeval kot 400 ASA. Na vseh srednjih slikah se vidi, da ima film E200 pri osvetlitvi na 200 ASA in normalnem razvijanju lep zapis barvnega spektra, zrno je najmanjše in ni nobenih dodatnih barvnih tonov. Tudi kontrast in risba posnetka sta najboljša.

Film E100SW je odličan, kadar ga uporabljamo kot film z občutljivostjo 100 ASA. Če pa ga zaradi premalo svetlobe osvetljujemo kot 200 ASA in uporabimo push-pull razvijanje, se pokaže v popolnoma drugi luči. Barvni zapis je bolj kontrasten. Zrno je povečano, tako da je celo večje kot pri E200 brez pull-push razvijanja, modri spekter na filmu je bolj izrazit in prav tako črna barva v temnih delih slike. V svetlih delih prevladuje magenta barva.

Film E200, osvetljevan kot 400 ASA in razvit po pull-push postopku, ima tudi svoje napake, čeprav mislim, da se izkaže bolje kot film E100SW. Barvni zapis osnovnih barv je zelo izrazit in kontrasten. Zrno se poveča, več je modre barve, vendar učinek ni tako močan kot pri E100SW. Temni toni so brez risbe s poudarjeno črno, v svetlih tonih pa se risba popolnoma izgubi.

potrebe hobi fotografa.

PUSH-PULL

Z videnim sem bil zadovoljen. Odločil sem se, da film natančneje preizkusim. Predvsem me je zanimalo, kako se film obnaša pri podaljšanem razvijanju (push-pull). Za preizkus sem uporabil tri enake kamere in objektivne. V prvo kamero sem vstavil film E100SW in ga osvetljeval kot 200 ASA, v drugo

film E200 in ga osvetljeval kot 200 ASA in v tretjo film E200 in ga osvetljeval kot film z občutljivostjo 400 ASA.

In zakaj push-pull razvijanje? Kadar imate slabe svetlobne pogoje, lahko diapozitivni film, seveda na račun kakovosti posnetka, osvetljuje kot film z večjo občutljivostjo. Večina filmov zadovoljivo prenese zaslonko podos-

vetlitve, kar lahko vidite na posnetkih. Kljub temu, da nekaterim filmom dovoljujejo tudi do tri zaslonke podosvetlitve, je to priporočljivo samo v primeru, da ste si posnetke zares želeli imeti, kljub izredno slabi kakovosti. Tako močne podosvetlitve za še soliden posnetek niso priporočljive tudi pri posebnih filmih, prirejenih za push-pull razvijanje.

ZA KONEC

Film Kodak E200 nas je končno rešil težav velikega zrna in slabe barvne reprodukcije filmov z občutljivostjo 200 ASA. Film sem preizkusil v praksi pod različnimi svetlobnimi pogoji. Odlično se je izkazal povsod tam, kjer sem potreboval bolj občutljiv film. Film lahko osvetljuje tudi kot 400 ASA in ga razvijate po push-pull

Levo E200, desno osvetljevan kot 400 ASA s push-pull razvijanjem
Leva slika je kljub temu, da je barvno monotona, lepo barvno skladna. Na desni sliki pa opazimo močnejši kontrast, predvsem v svetlejših tonih se je reprodukcija izgubila. Tudi če bi fotografijo podosvetlili za pol zaslone, ne bi dosti pridobili pri risbi v svetlem delu. V temnejših tonih bi bilo še manj risbe.

postopku, pa bodo posnetki še vedno zadovoljive kakovosti. Rezultate in primerjave si lahko ogledate na posnetkih. Poleg so tudi opisi razlik, saj nam tehnika tiska marsikdaj nepravilno prikaže

resnično sliko.

Kadar imate dovolj svetlobe, kljub temu raje fotografirajte na svoj izbrani 100 ASA film. Kakovost posnetka bo boljša. Če pričakujete, da bodo svetlobni pogoji slabi, pa

le izberite film E200 ali njegovo verzijo namenjeno hobi fotografom ELITE CHROME 200.

Rezultati bodo boljši, kot če osvetljuje in razvijate film 100 ASA kot 200 ASA, pa še prihranili boste,

kljub temu da so bolj občutljivi filmi dražji. Push-pull razvijanje je še enkrat dražje, zato je ceneje in bolje izbrati bolj občutljiv film.

Tudi kakovost posnetka bo boljša.

NOVOSTI, ZANIMIVOSTI, INFORMACIJE

Levi portret je posnet s filmom AGFA HDC 100, levi pa z PRO FOTO 100. Že na fotografijah je lepo vidna razlika v barvi kože. Na tiskovini pa je še toliko bolj očitna. Tudi če bi uporabil selektivno barvno korekturo na levi fotografiji v barvi kože, bi zaradi korekture izgubil drobne detailje na sliki. Čim manj je barvnih korektur, toliko več drobnih detailjev na sliki se ohrani in s tem točnost reprodukcije.

Leva spodnja fotografija je posneta s filmom FUJI SUPERIA REALA 100. Reprodukcijska celotnega barvnega spektra je dobra. Lepa rumena, lepo reproducirana modra, le kožni toni so za odtenek premočni.
Desna fotografija je posneta s PRO FOTO 100. Kljub temu, da je bilo kurentu zelo vroče, je kožni ton odlično reproduciran. Na klasičnih filmih bi bil v obraz rdeč. Na račun odličnega reproduciranja kožnih tonov so druge barvne vrednosti napačne. Predvsem zelena barva je videti nenaravno. Vendar ta film nam že s svojim imenom FILM FOR FACES pove, da je namenjen izključno za pravilno reproduciranje kožnih tonov.

KODAK PRO FOTO 100

Kodak se je s tem novim negativnim filmom približal vsem fotografom, ki se veliko ukvarjajo s portretno fotografijo za nadaljno uporabo v grafični digitalni tehniki. Drugi filmi imajo to napako, da barve celotnega spektra reproducirajo čimbolj natančno ali pa čimbolj komercialno, kar pomeni čimbolj všečno našemu očesu in spominu za barve. S temi filmi so na samih fotografijah tudi kožni toni videti dobro. Šele pri bolj natančnem pregledu opazimo, da imajo fotografije, narejene s klasičnimi filmi, v kožnih tonih veliko magenta barve in koža deluje rdečkasto. To toliko bolj opazimo pri digitalni obdelavi fotografij, skeniranju.

Film PRO FOTO 100 pa ima na novo obdelano emulzijo tako, da v nežnih kožnih tonih ne pride toliko do izraza magenta barva. Kakor hitro v kožnem tonu ni vsaj malo cian barve in prevladuje magenta nad rumeno, dobimo poudarjen rdečkast kožni ton in s tem nepravilno reprodukcijo barve. Pri tem filmu so se odločili na račun pravilne reprodukcije celotnega barvnega spektra zagotoviti čimboljšo reprodukcijo kožnih tonov.

Zato film imenujejo tudi "film za obraze".

Zelo pomembno je, da se pred izdelavo fotografij v laboratoriju pozanimajte, ali imajo izdelane kanale za ta novi film. Če izdelajo fotografije s filma PRO FOTO s kanalom za drug film, pa čeprav Kodakov, bodo fotografije imele popolnoma napačne tonske vrednosti od tistih, ki jih film ponuja, in z rezultati ne boste zadovoljni.

ORWO CNN 100, 200, 400

Canon

Pri nakupu foto opreme CANON, vam v prodajnem salonu na Slovenski c. 58 priznamo **5%** popust MOJ HOBI - julij 98

CANON AS-1

Med kopianjem ali potapljanjem - vseeno boste naredili odlično fotografijo.

KAMERA OMOGOČA FOTOGRAFIRATI DO 5 m POD VODNO GLADINO!

PRIMA SUPER 105

Odlična kompaktna kamera z zoom objektivom 38-105 mm.

Canon PRIMA SUPER 105

avtotehna® CANON d.o.o. Slovenska c. 58, 1000 Ljubljana, tel.: 061/133 22 20

PONUJAMO CELOTEN PROGRAM CANON FOTO OPREME

Mnogi fotografi se še spominjamo filmov ORWO. Predvsem za hobi fotografe je bil poleg EFKA filma to edini dosegljivi barvni film. Z novimi časi in možnostjo uvoza so ti filmi utonili v pozabo. Kar nekaj časa jih ni bilo na trgu. Sedaj so zopet tu.

Malo zaradi nostalgije, predvsem pa zaradi zelo ugodne cene, ta je približno 300 tolarjev za film s 36 posnetki, sem se odločil preizkusiti nove filme ORWO.

Izdelujejo filme z občutljivostjo 100, 200 in 400 ASA (slika 2). Za začetek sem preizkusil samo film s 100 ASA občutljivosti.

Na ovitku ni več tistega zloglasnega napisa "MADE in DDR", ampak spoštljivo "Germany". Na ovitku je tudi ocena filma iz nemška neodvisne revije STIFTUNG WARENTEST, kjer so ocenili film kot dober (GUT). Ocene "dobro" v tej reviji se ne branijo tudi drugi proizvajalci, pa ne samo foto opreme. Tako je ta ocena že dobro merilo za kakovost filma.

Tudi kasete za film ni več iz trde plastike, ampak iz pločevine, kot pri drugih proizvajalcih.

Testni laboratorijski posnetek je brezhiben, prav tako fotografija (slika 1). Film dobro prenese pod in nad ekspozicijo za zaslono. Posnel sem več filmov in za hobi fotografa ni

opaznih bistvenih razlik tudi če ga primerjamo z bolj znanimi filmi. Zelo pomembno pa je, da so fotografije narejene s kanalom za ta film.

Fotografije s filma ORWO so kakovostne (slika 3) in predvsem zaradi cene je film dobra izbira za vse hobi fotografe.

Ker, preračunano, stane posnetek samo osem tolarjev, mislim, da ne boste več čakali še na tistih nekaj posnetkov, ki so ostali na filmu po dopustu, praznovanju ali izletu, ampak boste še sveže in s tem aktualne posnetke oddali v razvijanje.

4000 Kranj, Kolodvorska 3
Tel.: 064/227 174, 226 552

Trgovina z največjo izbiro fotografske opreme in materiala na enem mestu v Sloveniji!

Poletna akcija!

Ugoden nakup kompaktnih aparatov Rollei, Praktica, Exakta, Voigtlander; daljnogledov Praktica, Bresser ter filmov Orwo, Fuji!